

ventarium pertinentia qui nosse desideret, adeat Grass. lib. 2. artic. inventarium, per totum, Ayora de partition. part. I. a cap. 2.

3. IN HISPANIA, qui ex liberis defuncti fuerit, hæreditatem sibi delatam ad hæredes suos transmittet, etiamsi post elapsum deliberandi tempus, quod obtinuerat, decesserit: non ita si ex eis non fuerit, sed extraneus, l. 2. tit. 6. P. 6. Et annus, qui ad consummationem inventarii conceditur, secundum ea, quæ modo tradidimus, non a morte testatoris, sed a tribus regalibus mensibus numeratur, l. 5. eod.

TEXTUS.

De acquirenda vel omittenda hæreditate.

6 Item extraneus hæres testamento institutus; aut ab intestato ad legitimam hæreditatem vocatus, potest, aut pro hærede gerendo, aut etiam nuda voluntate suscipienda hæreditatis, hæres fieri. Pro hærede autem gerere quis videtur, si rebus hæreditariis tanquam hæres utatur, vel vendendo res hæreditarias, vel prædia colendo locando: & quo modo voluntatem suam declarat, vel re, vel verbo de adeunda hæreditate (1): dummodo sciat, eum, in cuius bonis pro hærede gerit, testatum intestatumve obiisse, & se ei hæredem esse. Pro hærede enim gerere est pro domi-

(1) L. 11. eod.

no gerere. Veteres enim, hæredes pro dominis appellabant. Sicut autem nuda voluntate extraneus hæres fit: ita contraria destinatione statim ab hæreditate repellitur (2). Eum, qui surdus vel mutus natus, vel postea factus est, nihil prohibet pro hærede gerere, & acquirere sibi hæreditatem: si tamen intelligit quod agit.

COMMENTARIUS.

1 Hic §. ad suos hæredes non pertinet, sed ad extraneos duntaxat. Explicantur enim hæritationes proximæ, seu modi, quibus hæreditas acquiritur, aut ejus acquirendæ jus amittitur, quorum neutrum in suis hæredibus locum habet: quippe cum in hos dominium rerum paternarum, quod jam ante habebant, morte patris continuetur, dici non possunt aut acquirere hæreditatem, aut jure acquirendi excidere. Sane postquam Prætor his abstinenti facultatem dedit, desierunt quidem jure honorario esse necessarii, sui tamen hæredes patri esse non desierunt, & ipso momento mortis paternæ hæredes apparere, ut superius demonstravimus, & arguant nomina, quibus in proposito Prætor, & Prudentes utuntur. Sui enim non dicuntur, adire, cernere hæreditatem, aut pro hærede gerere, hæreditatemve repudiare; quæ iis solis convenienti, quibus res sive hæreditas tantum oblata est; sed hæreditatem retinere, immiscere

(2) L. 18. eod.

se, aut abstinere, derelinquere, quæ non dicuntur nisi de rebus partis & jam nostris, l. 11. l. 57. l. 87. de adq. hær. & passim eod. sit. Nam cum hæc, quod raro fit, nostri confundunt, ut in l. ult. de success. edict. l. 4. §. 1. de fidic. lib. aliisque minus accurate loquuntur. Non plures autem modi, quibus extraneis acquiritur hæreditas, hic proponuntur, quam duo, aditio, & pro hærede gestio sive geritio: sic enim appellatur a Jurisconsulto in l. 14. §. 8. de relig. Cretio enim nihil aliud fuit, quam solemnis aditio: de qua Ulp. in fragm. tit. 22. §. cernere 28. & seqq. & Brison. lib. 7. de formul.

2 Aut pro hærede gerendo, aut etiam nuda voluntate). Omnis hæreditas, sive testamento delata sive ab intestato, hæredi extra-neo acquiritur sola voluntate & animo, ut quisque hanc voluntatem de suscipienda hæreditate declaraverit. Declaratur autem hæc voluntas vel verbis, vel re aliqua & facto: quorum prius qui facit, adire; qui posterius, pro hærede gerere in usu juris dicitur. Unde duo genera acquirendæ hæreditatis, aditio, & pro hærede gestio, l. 25. §. 7. l. 69. de adq. hær. l. 19. C. de jur. del. Quibus in locis observare licet, genera hæc sic appellationibus distingui, ut neque qui adit dicitur pro hærede gerere, neque qui pro hærede gerit dicitur adire; quemadmodum etiam hoc loco ut diversa aperte distinguuntur, pro hærede gerere, & nuda voluntate hæreditatem suscipere.

4 Si rebus hæreditariis tanquam hæres utatur). Potest quis attingere res hæreditarias, ut tamen id non faciat quasi hæres, d. l. 20. in pr. & §. 1. de adq. hær.

¶ Quibus igitur ex rebus in eo, quod ab hærede geritur, animus pro hærede gerendi deprehenditur? Ex multis sane. Fluge, hæredem quid fecisse, quod citra nomen & jus hæredis tacere non potuit, veluti si conditionis implendæ causa quid acceperit ex judicio testatoris, d. l. 20. §. 4. aut gessisse aliquid, quod non nisi hæres utiliter & cum effectu gerere potuit, puta servos hæreditarios manumissee, l. 42. §. 2. eod. tit. eum, qui hæc facit, perspicuum est quasi hæredem facere, eoque & pro hærede gerere videri. ¶ Quid si rebus hæreditariis usus sit, ædes inhabitaverit, agros coluerit aut locaverit, servis cibaria præbuerit, pecora, jumenta paverit, æs alienum solverit, res quasdam hæreditarias distracterit? Creditur, suo potius nomine, quam alieno hæc fecisse, & in his omnibus gessisse pro hærede (1), nisi contra doceat: se nihil horum quasi hæredem fecisse; sed vel ut custodiret, aut quia sua putavit, aut quia quid fecit, dum deliberaret, ut res salvæ essent; ideoque in hujusmodi factis consultum est, initio hæredem testari, se quod facturus est, non facturum ut hæres esse velit, d. l. 20. §. 1. Plane si defunctum funeralit, ex eo solo non videbitur pro hærede gessisse: quia id officium humanitatis jure cuius præstari potest. Majoris tamen cautionis est, si hic quoque pro-

- (1) L. 11. tit. 6. P. 6.
- (2) D. l. 11. tit. P. 6.
- (3) L. 14. d. tit. 6. P. 6.

- (4) D. l. 14.
- (5) L. 18. eod.

testetur, l. 14. §. 8. de relig: (2).
5 Dum modo sciat, testatum intestatumve obiisse, & se ei hæredem esse). Duo requirit. Imp. ut quis adeundo, aut pro hærede gerendo hæres fiat: unum est, ut sciat, defunctum aut testatum aut intestatum decessisse (3). Et prius igitur est, ut certus sit, eum decessisse: neque enim viventis ulla est hæreditas, l. 19. l. 32. de adq. hær. Deinde eum decessisse testatum, vel intestatum. Alterum est, ut sciat, se hæredem esse, id est, hæreditatem aut testamento aut ab intestato sibi delatam, & profunde etiam certus esse debet de conditione testatoris, an testamenti factionem habuerit, d. l. 32. §. ult. (4). Adhæc, etsi sciat; se hæredem institutum, sed utrum pure, an sub conditione, ignoret, non poterit adire hæreditatem d. l. 32. §. 1.

6 Contraria destinatione statim ab hæreditate repellitur. Eadem autem omnia in repudiante requiruntur, quæ in hæreditatem admittente, ut voluntatem declarat aut aperte verbis, puta ut dicat se hæredem esse nolle, scripto aut nutu id testetur, l. 95. de adquir. hær. aut re aliqua & facto, unde ea voluntas colligatur (5): cujusmodi est, si hæres institutus idemque legitimus de testamentaria hæreditate nihil aperie statuens: legitimam aut adierit, aut repudiaverit: creditur enim, qui hoc fecit, eodem mo-

mento testamentarium repudiasse, mine infantis hæreditatem adire possit, 18. C. d. tit. (3). Quod si impubes in potestate sit, hic auctore patre recte adibit, l. 8. §. ult. de adq. hæred. (4). Neque obstat quod impubes, qui in potestate parentis est, ne auctore quidem patre obligatur, §. 9. infr. de inut. stip. l. ult. §. 2. de obligat. quia in proposito non obligatur ipse impubes, sed pater, cui hæreditatem acquirit. Ceterum in adventitia hæreditate dicendum est, ab illa regula recessum esse juniorum Principium constitutionibus, d. l. 18. §. ult. C. de jur. del. l. ult. §. 6. C. de bon. quæ lib. Donell. ad d. l. ult. §. 2. num. 7. de verb. obligat.

7 Qui surdus vel mutus natus, vel postea factus.) Hæc clara sunt. Quod si hæreditas delata sit ei, cuius nulla voluntas est, qualis est furiosus, curatori tradetur hæreditas administranda ea lege, ut si furiosus postea ad se redierit, ipsi de ea suscipienda aut omissa ad eos revertetur, ad quos remoto furioso per ventura fuisset, ut etiam si in furore decesserit, l. ult. §. 3. & seqq. C. de cur. fur. ¶ Quid si impubes sit, cui delata hæreditas? Quod hujus judicio deest, supplebit tutoris auctoritas, l. 49. de adq. hær. l. 9. §. 3. de auct. tut. l. 5. C. de jur. del. (2). In infante novum jus a Theodosio constitutum est, ut ipse tutor no-

vers. Mas.

(1) L. 19. tit. 6. P. 6.

(2) L. 13. d. tit. 6. Part. 6.

vers. E otrosi.

(3) D. l. 13. tit. 6. Part. 6.

(4) D. l. 13. vers. E si el menor.

FINIS TOMI I.

Digitized by Google

I. INTRODUCTION

